

Försvarsmaktens yttranden över vindkraftsprojekt

2017–2024

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
1. Försvarsmakten land	5
1.1 Sammanfattning	5
1.2 Metod	6
1.3 Resultat av granskning för landbaserad vindkraft	7
1.3.1 Inledning	7
1.3.2 Yttranden	7
1.3.3 Antal vindkraftverk.....	8
1.3.4 Yttranden över tid.....	8
1.3.5 Handläggningstider.....	10
1.3.6 Yttranden per län	10
2. Försvarsmakten hav	13
2.1 Sammanfattning	13
2.2 Metod	14
2.3 Resultat av granskning för havsbaserad vindkraft	15
2.3.1 Senaste yttrandet från Försvarsmakten	15
2.3.2 Samlad bild över Försvarsmaktens yttranden	15
2.3.3 Samtliga projekt fördelade på de tre havsplanerna	15
2.3.4 Yttrandena över havsbaserade projekt, samkörda med aktuella projekt	17

Sammanfattning

- Försvarsintressen har en mycket stark ställning och mark- och miljödomstol ska enligt miljöbalken lämna över en vindkraftsansökan som Försvarsmakten motsätter sig till regeringen. Under de senaste tio åren har det, så vitt vi känner till, bara hänt tre gånger att ett vindkraftsprojekt fått tillstånd om Försvarsmakten motsatt sig detta.
- Tidigare offentliggjorde Försvarsmakten alla yttranden över vindkraftsärenden, men sedan Q4 2023 har myndigheten sekretessbelagt sina yttranden. Samtidigt har Försvarsmakten i sin senaste årsredovisning (för 2024), för första gången på åtminstone 13 år, inte redovisat statistik över hur de yttrat sig.
- Försvarsmakten har, sammanfattningsvis, blivit allt mer negativ till landbaserad vindkraft. Under perioden 2017–2018 var Försvarsmakten negativt inställd i 9 procent av sina yttranden över landbaserade vindkraftsprojekt. Sedan ökade andelen negativa yttranden successivt och under Q3 2023 var Försvarsmakten negativ i 52 procent av yttrandena.
- Vi har också undersökt 62 havsbaserade vindkraftsprojekt där vi funnit yttranden från Försvarsmakten under perioden 2017–2024. Försvarsmakten har, i sina senaste yttranden, varit negativt inställd till 76 procent. (Vi har i sammanställningen inkluderat Försvarsmaktens samrådsyttranden fram till utgången av 2024 som blivit kända genom samrådsredogörelser i projektörernas ansökningar.)

Försvarsmaktens yttranden över landbaserade vindkraftsprojekt

2017–2024

1. Försvarsmakten land

1.1 Sammanfattning

- Westander Klimat och Energi har, på uppdrag av Green Power Sweden begärt ut och sammanställt Försvarsmaktens yttranden över landbaserade vindkraftsprojekt för perioden 2017–Q3 2023. Efter denna tidpunkt har Försvarsmakten sekretessbelagt sina yttranden.
- För enkelhetens skull beskriver vi Försvarsmaktens yttranden med begreppen ”**positiv**” (inget att invända, inga synpunkter), ”**delvis positiv**” (accepterar delar av området eller ett visst antal verk) respektive ”**negativ**” (risk för skada på riksintresset för totalförsvarets militära del).
- I totalt 671 yttranden var Försvarsmakten:
 - positiv i 409 fall (61 procent)
 - delvis positiv i 48 fall (7 procent)
 - negativ i 210 fall (31 procent)
 - och i 4 fall (1 procent) var yttrandet svårtolkat
- Försvarsmakten har successivt blivit mer negativ i sina yttranden:
 - Under perioden 2017–2018 var Försvarsmakten negativ i 9 procent av yttrandena
 - Under perioden 2019–2020 var Försvarsmakten negativ i 30 procent av yttrandena
 - Under perioden 2021–2022 var Försvarsmakten negativ i 34 procent av yttrandena
 - Under perioden Q1–Q3 2023 var Försvarsmakten negativ i 39 procent av yttrandena
- Denna utveckling förstärks vid en redovisning per kvartal (2021–2023). Av 42 yttranden under Q3 2023 har Försvarsmakten helt motsatt sig 52 procent av ärendena, jämfört med det tidigare ”rekordet” om 43 procent (Q1 2023 samt Q2 2021).
- Det är stora skillnader mellan olika län:
 - Försvarsmakten har **högst** andel negativa yttranden avseende Uppsala län (83 procent), Västmanland (58 procent), Östergötland (52 procent) samt Blekinge (50 procent).
 - Försvarsmakten har **lägst** andel negativa yttranden i Stockholms län (0 procent), Jämtland och Södermanland (båda 8 procent), Dalarna och Skåne (båda 16 procent) samt Gävleborg (18 procent).
 - Vi har inte funnit någon korrelation mellan antal begäran om yttranden från Försvarsmakten och antal negativa respektive positiva yttranden från Försvarsmakten.
- Vi har statistik över handläggningstider för totalt 603 yttranden från 2017–Q3 2023. Handläggningstiden, från förfrågan till yttrande, blev längre för varje år mellan 2017 och 2022 men minskade till 66 dagar under 2023 (observera att 2023 enbart inkluderar statistik för Q1–Q3).

1.2 Metod

Westander Klimat och Energi har, på uppdrag av Green Power Sweden, vid olika tillfällen begärt ut och sammanställt Försvarsmaktens yttranden över landbaserade vindkraftsprojekt. Vi har tagit del av 671 yttranden från Försvarsmakten under perioden 2017–Q3 2023. Försvarsmakten har därefter, när vi har begärt ut dessa, sekretessbelagt egna yttranden över vindkraftsärenden från och med den 1 oktober 2023.

Vi fokuserar i denna sammanställning främst på statistik över antal yttranden, då antalet verk endast framgår i 453 av de 671 yttrandena. Det är av olika skäl svårt att ge en helt korrekt bild av hur många vindkraftverk Försvarsmakten ställt sig positiv eller negativ till, bland annat eftersom:

- Projektörerna anger inte alltid hur många verk en förfrågan avser, och i vissa fall anges ett intervall eller ett maximalt antal.
- Försvarsmakten kan i ett yttrande ställa sig positiv till en viss del av den planerade parken, utan att det framgår hur många verk som kan uppföras på platsen.

Vissa yttranden avser samma vindkraftsprojekt, som kan ha modifierats av projektören för att underlätta acceptans från Försvarsmakten. I många fall framgår det inte om ett projekt har fått ett tidigare yttrande (till exempel om projektet har bytt namn eller om projektnamn inte framgår i yttrandet).

1.3 Resultat av granskning för landbaserad vindkraft

1.3.1 Inledning

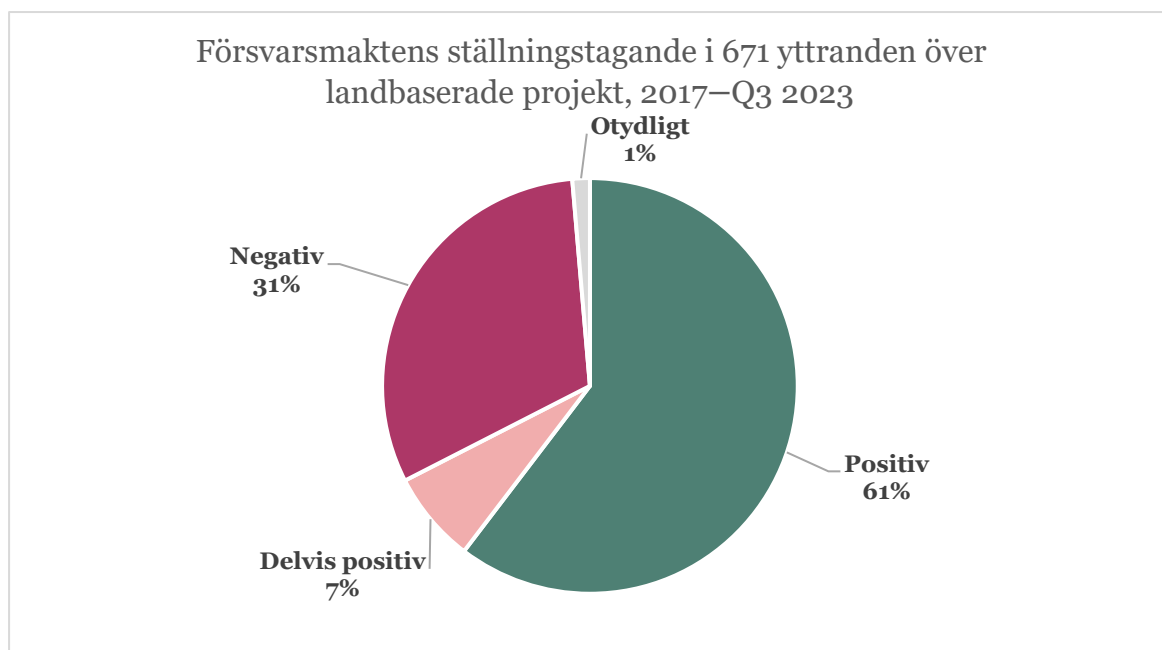
Westander Klimat och Energi har sammanställt 671 yttranden från Försvarmakten under perioden 2017-Q3 2023 avseende landbaserade vindkraftsprojekt. Antalet verk framgår av 453 yttranden (9 880 verk) medan det i 218 yttranden inte anges antalet verk.

För enkelhetens skull beskriver vi Försvarmaktens yttranden med begreppen ”**positiva**” (inget att invända, inga synpunkter), ”**delvis positiva**” respektive ”**negativa**” (risk för skada på riksintresset för totalförsvarets militära del).

1.3.2 Yttranden

I de totalt 671 yttrandena om landbaserade projekt var Försvarmakten:

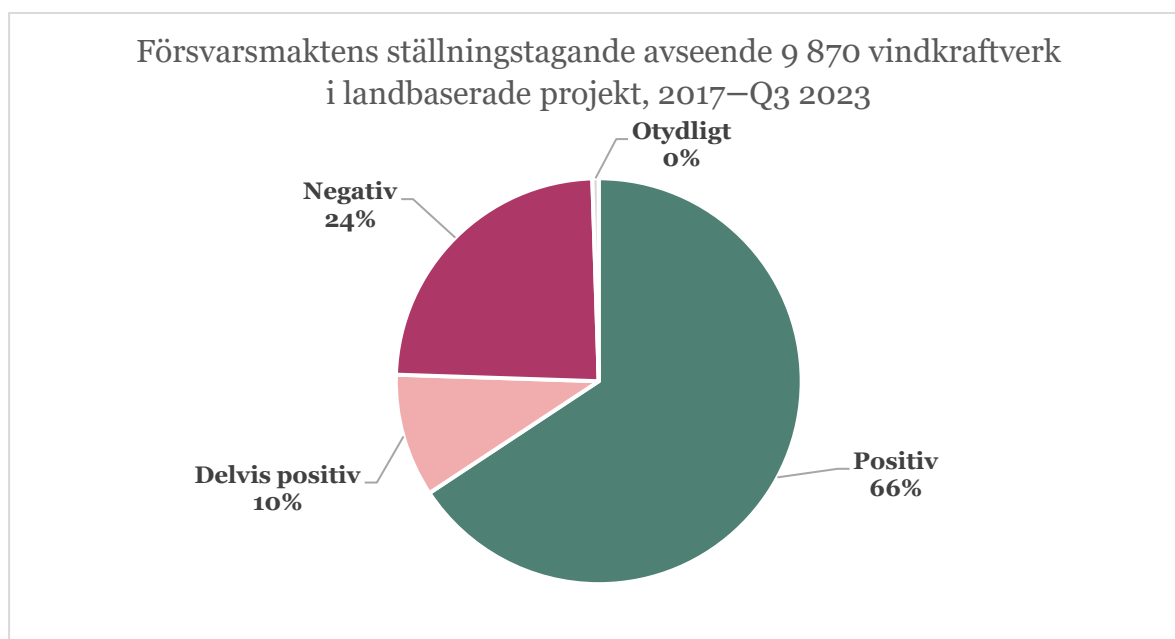
- positiv i 409 fall (61 procent)
- delvis positiv i 48 fall (7 procent)
- negativ i 210 fall (31 procent)
- och i 4 fall (1 procent) var yttrandet svårtolkat

1.3.3 Antal vindkraftverk

I de 453 yttrandena där antalet verk framgår (totalt 9 870 verk) var Försvarmakten:

- positiv till 6 487 verk (66 procent) i 346 yttranden
- delvis positiv till 955 verk (10 procent) i 35 yttranden
- negativ till 2 380 verk (24 procent) i 70 yttranden
- I två yttranden avseende 49 verk (0 procent) framgår inget ställningstagande

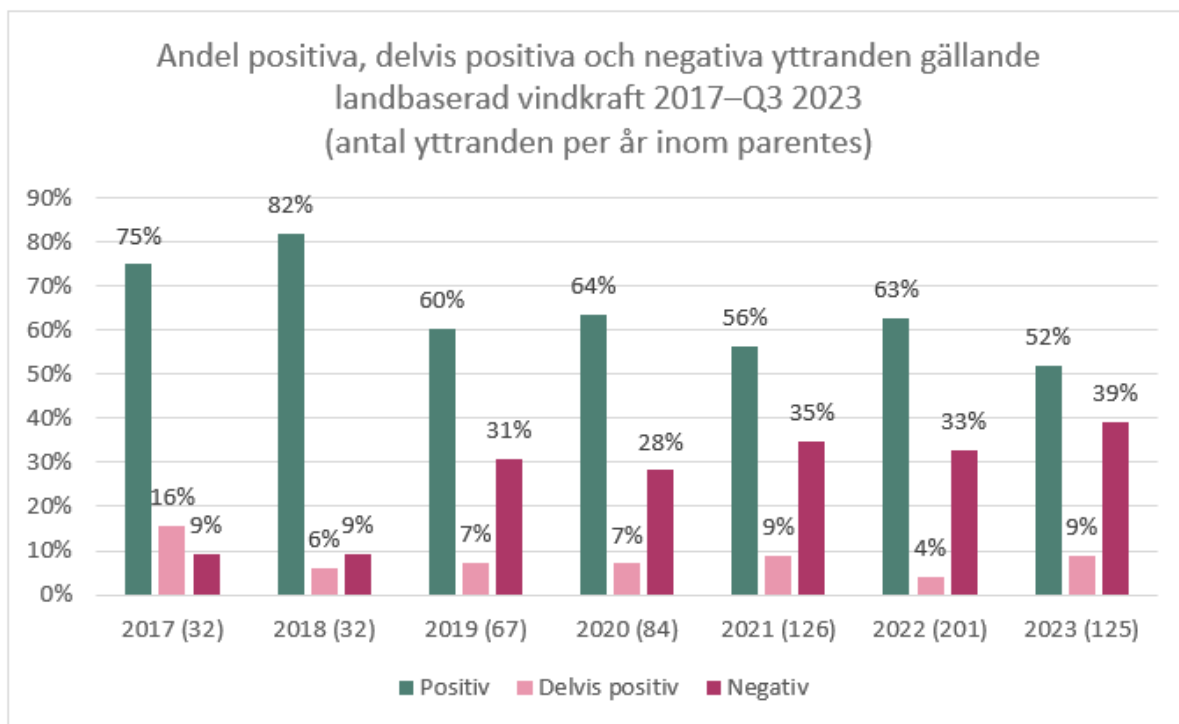
1.3.4 Yttranden över tid

Vi har fördelat 668 av Försvarmaktens yttranden över tid (fyra yttranden där inget ställningstagande framgår inkluderas inte här), och det framgår att **andelen** negativa yttranden från myndigheten successivt ökat:

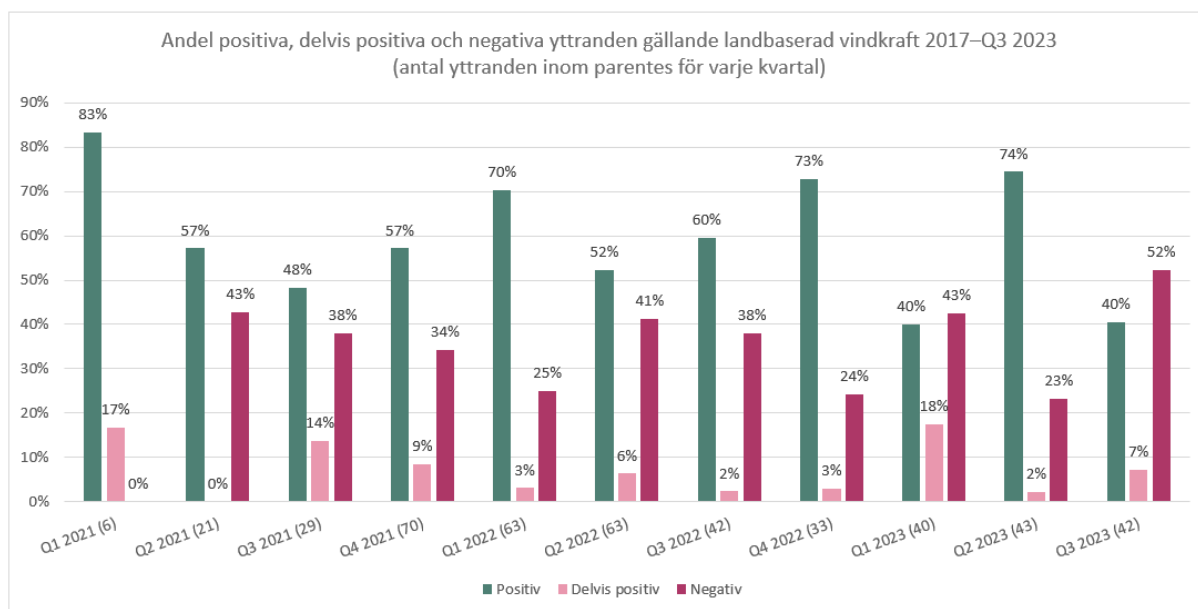
- Under perioden 2017–2018 var Försvarmakten negativ i 9 procent av yttrandena
- Under perioden 2019–2020 var Försvarmakten negativ i 30 procent av yttrandena
- Under perioden 2021–2022 var Försvarmakten negativ i 34 procent av yttrandena
- Under perioden Q1–Q3 2023 var Försvarmakten negativ i 39 procent av yttrandena
- 2024?

Nedan fördelas yttrandena på varje år.

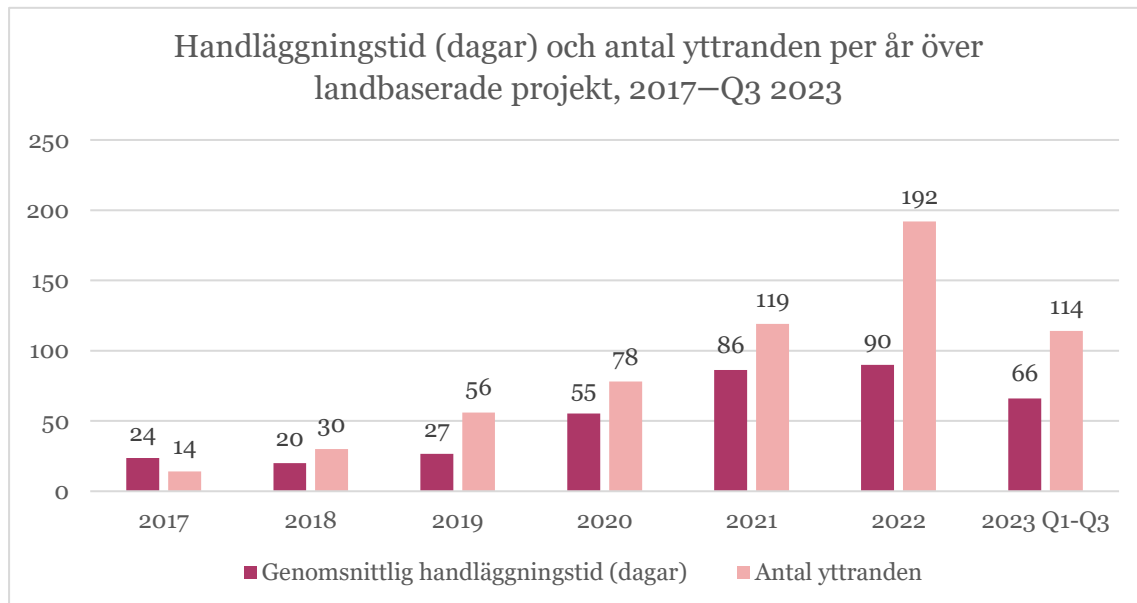

Utvecklingen för de senaste tre åren kan också beskrivas per kvartal (2021–2023). Av de 42 yttrandena under Q3 2023 har Försvarsmakten helt motsatt sig 52 procent av ärendena, jämfört med det tidigare ”rekordet” om 43 procent (Q1 2023 samt Q2 2021).

1.3.5 Handläggningstider

Vi har statistik över handläggningstider för totalt 603 yttranden. Handläggningstiden, från förfrågan till yttrande, blev längre för varje år mellan 2017 och 2022 men minskade till 66 dagar under 2023 (observera att 2023 enbart inkluderar statistik för Q1–Q3).

1.3.6 Yttranden per län

I tabellen nedan fördelas 667 av de 671 yttrandena under perioden 2017-Q3 2023 per län. I de 4 återstående yttrandena framgår inget beslut, och dessa har därför inte inkluderats i tabellen.

Försvarmakten har **högst** andel negativa yttranden avseende Uppsala län (83 procent), Västmanland (58 procent), Östergötland (52 procent) samt Blekinge (50 procent).

Försvarmakten har **lägst** andel negativa yttranden i Stockholms län (0 procent), Jämtland och Södermanland (båda 8 procent), Dalarna och Skåne (båda 16 procent) samt Gävleborg (18 procent).

Vi har inte funnit någon korrelation mellan antal begäran om yttranden från Försvarmakten och antal negativa respektive positiva yttranden från Försvarmakten.

Senaste yttrandet över landbaserade projekt 2017-Q3 2023, uppdelat på län

Län	Positiv		Delvis positiv		Negativ		Totalt
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal
Blekinge	3	50%	0	0%	3	50%	6
Dalarna	36	82%	1	2%	7	16%	44
Gotland	3	75%	0	0%	1	25%	4
Gävleborg	25	75%	2	6%	6	19%	33
Halland	12	67%	2	11%	5	22%	19
Jämtland	22	88%	2	8%	2	4%	26
Jönköpings län	18	55%	4	9%	13	36%	35
Kalmar län	53	71%	1	1%	20	27%	74
Kronoberg	24	60%	2	5%	14	35%	40
Norrbottn	21	42%	6	12%	23	46%	50
Skåne	27	81%	0	0%	5	19%	32
Stockholms län	6	100%	0	0%	0	0%	6
Södermanland	9	73%	2	18%	1	9%	12
Uppsala län	1	17%	0	0%	5	83%	6
Värmland	12	67%	2	11%	4	22%	18
Västerbotten	35	45%	10	13%	33	42%	78
Västernorrland	18	65%	3	12%	6	23%	27
Västmanland	5	36%	0	0%	7	64%	12
Västra Götaland	42	58%	6	8%	24	33%	72
Örebro län	15	50%	1	3%	14	47%	30
Östergötland	9	39%	2	9%	12	52%	23
Flera län/Oklart	13	65%	2	10%	5	25%	20
Totalt	409	62%	48	6%	210	32%	667

Försvarsmaktens yttranden över havsbaserade vindkraftsprojekt

2017–2024

2. Försvarsmakten hav

2.1 Sammanfattning

- Westander Klimat och Energi har, på uppdrag av Green Power Sweden, sammanställt Försvarsmaktens yttranden över havsbaserade vindkraftsprojekt (i tidigt skede, samrådsfas och efter ansökan) för perioden 2017 till 2024 (där vi för 2024 fått tillgång till yttranden, främst via samrådsredogörelser).
- Vi har granskat Försvarsmaktens senast offentliga yttrande för totalt 62 projekt (i tidigt skede, samrådsfas och efter ansökan). Av dessa 62 projekt var Försvarsmaktens yttrande ”positivt” avseende 8 projekt (13 procent), ”delvis positivt” för 7 projekt (11 procent) och ”negativt” för 47 projekt (76 procent).
 - **För Östersjöns 35 projekt** har Försvarsmakten 2017–2024 inte haft något att erinra mot 2 projekt (6 procent) och helt motsatt sig 33 projekt (94 procent).
 - **För Bottniska vikens 18 projekt** har Försvarsmakten 2017–2024 inte haft något att erinra mot 3 projekt (18 procent), delvis sagt ja till 5 projekt (29 procent) och helt motsatt sig 10 projekt (53 procent).
 - **För Västerhavets 9 projekt** har Försvarsmakten 2017–2024 inte haft något att erinra mot 3 projekt (33 procent), delvis sagt ja till 2 projekt (22 procent) och helt motsatt sig 4 projekt (44 procent).
- Vi har samkört dessa 62 projekt som Försvarsmakten har yttrat sig över med 42 aktuella projekt, baserat på kriteriet att det i februari 2025 antingen hade lämnats in ansökan som ännu inte avgjorts eller där det inletts eller genomförts samråd (de 13 ansökningar som regeringen avslog i november 2024 inkluderas alltså inte här).¹
 - Av 17 aktuella projekt i **Östersjön** har Försvarsmakten sagt nej till 10 projekt, ja till 1 projekt (som numera är nedlagt) och för 6 projekt har vi ingen information om hur Försvarsmakten har ställt sig.
 - Av 19 aktuella projekt i **Bottniska viken** har Försvarsmakten sagt nej till 8, ja till 3, delvis ja till 6 och för 2 projekt har vi ingen information om hur Försvarsmakten har ställt sig.
 - Av 6 aktuella projekt i **Västerhavet** har Försvarsmakten sagt nej till 3, ja till 1 och för 2 projekt har vi ingen information om hur Försvarsmakten har ställt sig.

¹ Svensk Vindenergi/Westander Klimat och Energi, Havsbaserad vindkraft, Status den 26 februari 2025

2.2 Metod

Westander Klimat och Energi har begärt och fått ut Försvarens yttranden över havsbaserade vindkraftsprojekt mellan 2017 och Q3 2023. Därefter har Försvaret sekretessbelagt sina yttranden.

Vi har dock, i sammanställningen, inkluderat efterföljande Försvarens samrådsyttranden fram till utgången av 2024, som blivit kända genom samrådsredogörelser i projektörernas ansökningar.

Vi har valt att inte inkludera information om antalet verk, eftersom denna information ofta saknats i yttrandena.

Vi utgår från Försvarens senaste yttrande.

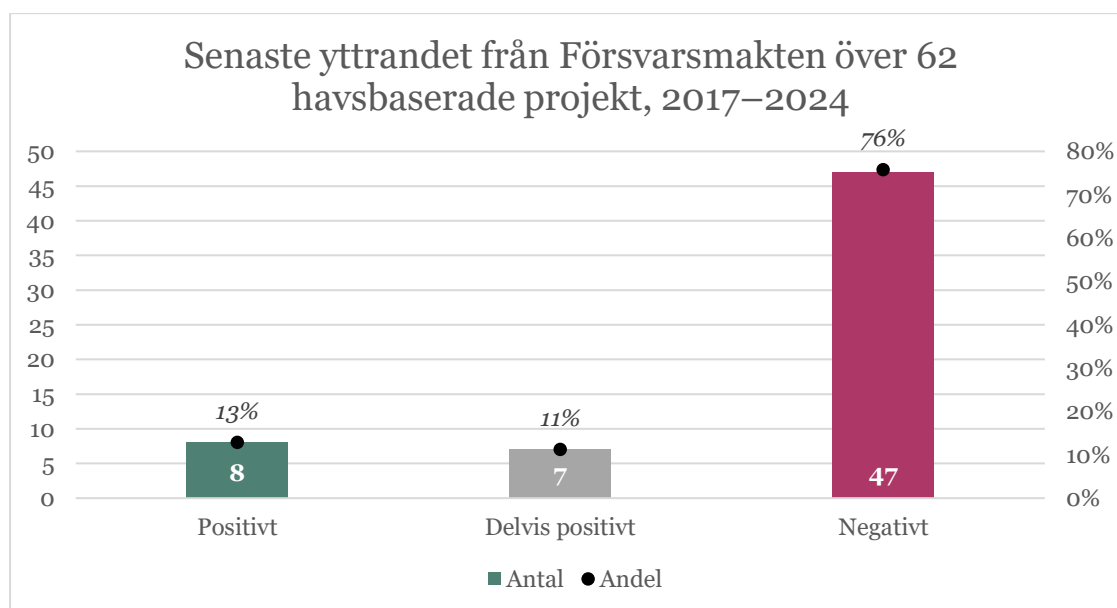
2.3 Resultat av granskning för havsbaserad vindkraft

2.3.1 Senaste yttrandet från Försvarmakten

För att få en övergripande bild av hur Försvarmakten ställt sig till havsbaserad vindkraft har vi granskat det *senaste* (kända) yttrandet för 62 olika projekt som myndigheten yttrat sig över under perioden 2017–2024. Vi har i sammanställningen inkluderat efterföljande Försvarmaktens samrådsyttranden fram till utgången av 2024, som blivit kända genom samrådsredogörelser i projektörens ansökningar.

2.3.2 Samlad bild över Försvarmaktens yttranden

Försvarmakten har i det senaste yttrandet ställt sig negativ till 76 procent, delvis positiv till 11 procent och positiv till 13 procent. ”Delvis positiv” innebär att Försvarmakten accepterar delar av området eller ett visst antal verk.

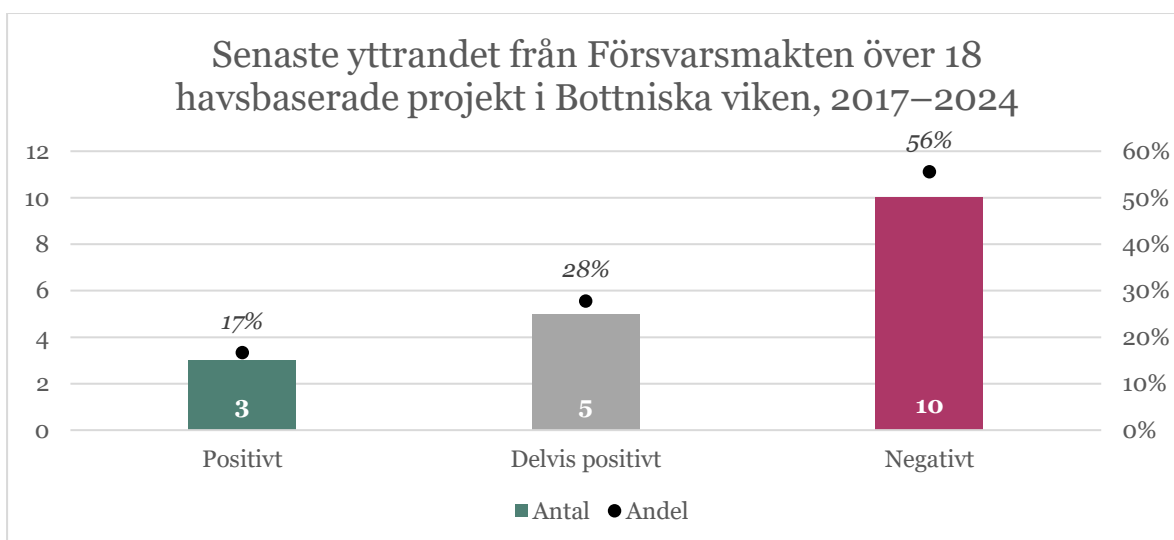
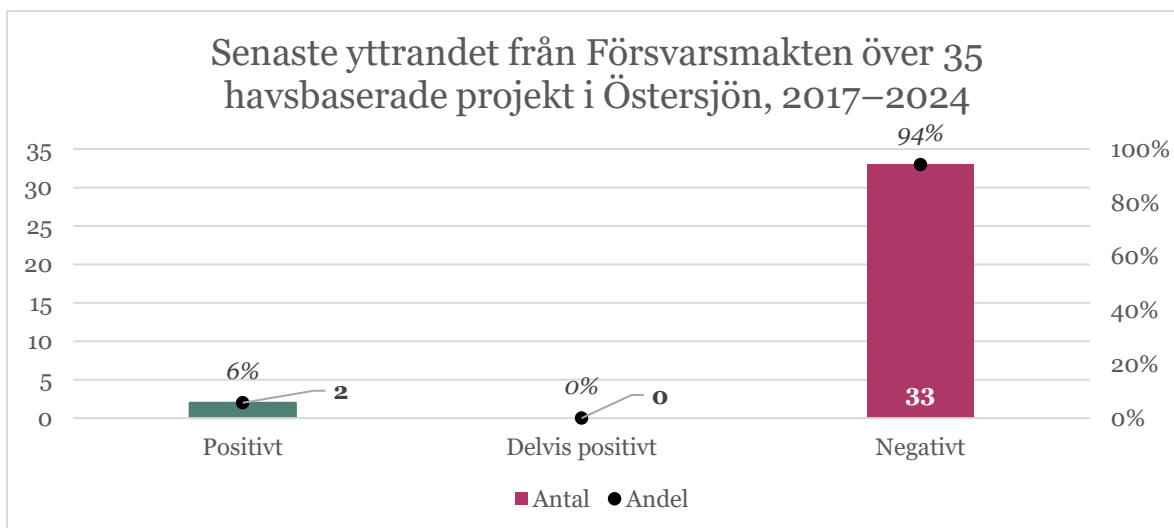
2.3.3 Samtliga projekt fördelade på de tre havsplanerna

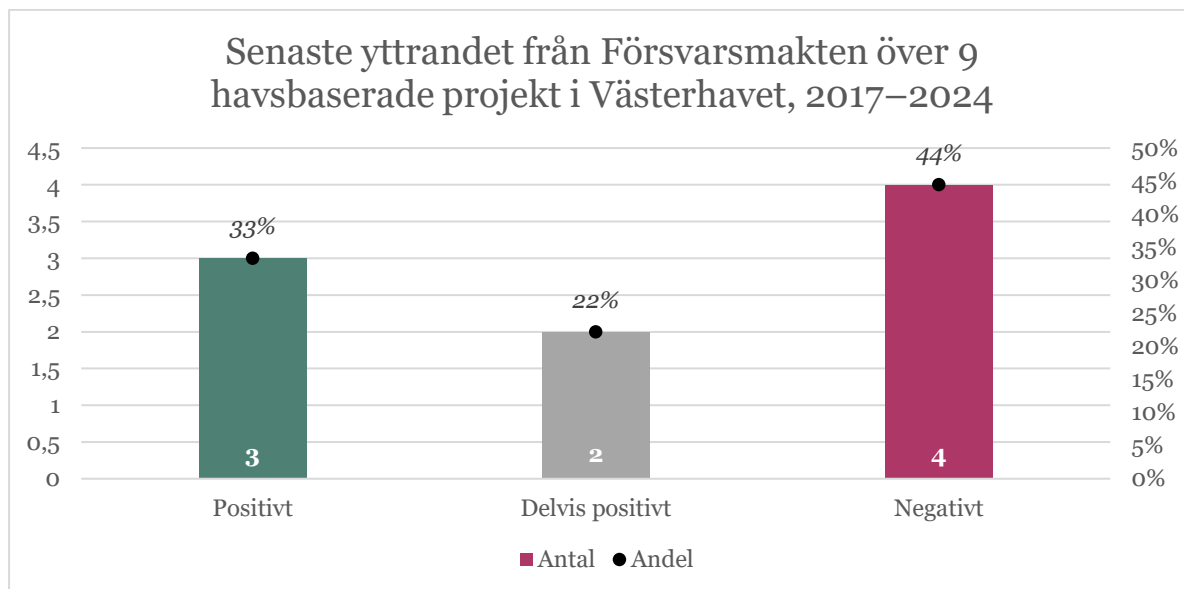
Nedan har Försvarmaktens senaste yttranden fördelats på de olika havsplanerna.

- För Östersjön har Försvarmakten inte haft något att erinra för 2 projekt (ett redan tillståndsgivet samt ett mindre projekt som inte längre är aktuellt), delvis sagt ja till 0 projekt och helt motsatt sig 33 projekt.
- För Bottniska viken har Försvarmakten inte haft något att erinra för 3 projekt, delvis sagt ja till 5 projekt och helt motsatt sig 10 projekt.

- För Västerhavet har Försvarmakten inte haft något att erinra för 3 projekt, delvis sagt ja till 2 projekt och helt motsatt sig 4 projekt.

2.3.4 Yttrandena över havsbaserade projekt, samkörda med aktuella projekt

Vi har samkört ovan nämnda 62 projekt som Försvarsmakten har yttrat sig över med 42 aktuella projekt, baserat på kriteriet att det i februari 2025 antingen hade lämnats in ansökan som ännu inte avgjorts eller där det inletts eller genomförts samråd.²

- Av 17 aktuella projekt i Östersjön har Försvarsmakten sagt nej till 10 projekt, ja till 1 projekt (som numera är nedlagt) och för 6 projekt har vi ingen information om hur Försvarsmakten har ställt sig.
- Av 19 aktuella projekt i Bottniska viken har Försvarsmakten sagt nej till 8, ja till 3, delvis ja till 6 och för 2 projekt har vi ingen information om hur Försvarsmakten har ställt sig.
- Av 6 aktuella projekt i Västerhavet har Försvarsmakten sagt nej till 3, ja till 1 och för 2 projekt har vi ingen information om hur Försvarsmakten har ställt sig.

² Svensk Vindenergi/Vestander Klimat och Energi, Havsbaserad vindkraft, Status den 26 februari 2026

